

MONEY, FINANCES AND CREDIT

УДК 338.9:65.05
JEL Q01, O44

DOI: 10.26906/EiR.2024.3(94).3489

ІНВЕСТИЦІЇ В ЗЕЛЕНИЙ БІЗНЕС ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Головня Юлія Ігорівна*, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Державний торговельно-економічний університет
Білоусько Таміла Юріївна**, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та бізнесу
Державний біотехнологічний університет

*ORCID 0000-0002-9430-0869

**ORCID 0000-0002-3890-3286

© Головня Ю.І., 2024

© Білоусько Т.Ю., 2024

Стаття отримана редакцією 02.08.2024 р.

The article was received by editorial board on 02.08.2024

Вступ. В умовах глобальних екологічних викликів і стрімкої зміни клімату питання інвестицій у зелений бізнес набувають дедалі більшої актуальності. Сталий розвиток, який забезпечує баланс між економічним зростанням, соціальною стабільністю та екологічною безпекою, є ключовою метою для багатьох країн, включаючи Україну. Впровадження інноваційних, екологічно чистих технологій та розвиток зеленого бізнесу сприяють зменшенню негативного впливу на довкілля та створюють нові можливості для економічного зростання. У сучасному світі екологічні інвестиції не лише підтримують збереження природних ресурсів, а й стають важливим елементом конкурентоспроможності бізнесу, формуючи нову парадигму економічної діяльності. Це дослідження аналізує роль інвестицій у зелений бізнес як важливий чинник забезпечення сталого розвитку та економічного зростання України.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Останні дослідження та публікації на тему інвестицій у зелений бізнес і сталий розвиток відображають глобальну тенденцію до впровадження екологічно орієнтованих економічних стратегій, що поєднують економічну ефективність зі збереженням природних ресурсів. Огляд літератури показує, що концепція сталого розвитку стала центральною темою в сучасних економічних і екологічних дослідженнях, а інвестиції в зелений бізнес визначаються як ключовий чинник у досягненні цієї мети.

У роботах таких авторів, як Д. Хахалев та К. Немашкало [1], розглядаються можливості розвитку екологічно орієнтованих проєктів через інвестиції у відновлювану енергетику та енергоефективні технології. Їхнє дослідження показує, що зелений бізнес може сприяти не лише зменшенню викидів, а й забезпеченню сталого економічного зростання. Дослідження у сфері екології, зокрема праця О. Трегубової [2], підкреслює важливість сталого управління природними ресурсами та впровадження інноваційних технологій для захисту довкілля. Вона досліджує ефективність зелених технологій у сфері сільського господарства й робить висновок, що інвестиції в зелений бізнес можуть значно покращити стан екології, зокрема зменшити забруднення води та повітря. Інституційний підхід до сталого розвитку розглядається у роботі А. Гречко [3], яка зауважує, що концепція сталого розвитку спрямована на забезпечення довготривалого, збалансованого розвитку, що охоплює соціальні, екологічні та економічні аспекти, основна мета якої полягає у раціональному природокористуванні, подоланні кризових явищ в економіці та покращенні якості життя, зокрема у країнах, що розвиваються. Стаття Л. Горбач, О. Рубан та Я. Гуменюка [4] акцентує на ролі зеленої економіки та сталого виробництва в досягненні цілей сталого розвитку. Вчені підкреслюють, що зелена економіка може стати важливим елементом стратегії

корпоративної соціальної відповідальності, сприяючи соціальній та екологічній відповідальності підприємств. Праці О. Пристемського, А. Єфремова [5], М. Туріянської [6], Н. Трушкіної та І. Боярко [7] висвітлюють напрямки залучення інвестицій у проекти зеленої енергетики та управління відходами, що мають потенціал суттєво вплинути на сталий розвиток в Україні.

Загалом, українські наукові дослідження демонструють інтерес до теми сталого розвитку через інвестиції в зелений бізнес.

Метою статті є аналіз та визначення ролі інвестицій у розвиток зеленого бізнесу як важливого чинника забезпечення сталого розвитку економіки України.

Основний матеріал і результати. Зелений бізнес, який орієнтується на мінімізацію екологічних ризиків і сприяє сталому розвитку, стає важливим сектором світової економіки. Інвестиції в цей сектор сприяють розвитку інновацій, модернізації підприємств, зниженню шкідливих викидів та впровадженню енергоефективних технологій. Сталий розвиток, зі свого боку, передбачає баланс між економічним зростанням, екологічною стабільністю та соціальною справедливістю.

Розкриваючи мету дослідження, варто провести аналіз Environmental Performance Index (EPI) для України, адже цей індикатор забезпечує систематичний підхід до вимірювання та моніторингу екологічної ефективності державної політики, що безпосередньо пов'язано з інвестиціями в зелений бізнес та їх впливом на сталий розвиток. EPI оцінює екологічну ефективність на основі ряду критеріїв, включаючи якість повітря, води, управління відходами, захист біорізноманіття та боротьбу зі змінами клімату. Це дає змогу зрозуміти, як інвестиції в зелений бізнес сприяють досягненню екологічних цілей та політик, а також оцінити вплив таких інвестицій на загальний екологічний стан України. Оцінюючи позицію України за індексом екологічної ефективності, можна отримати чітке уявлення про те, як країна справляється з основними екологічними викликами в порівнянні з іншими державами. Це дозволяє визначити, в яких сферах Україна досягає успіху, а в яких є проблеми, що потребують термінового вирішення. Аналіз позиції України у рейтингу країн за індексом екологічної ефективності (EPI) з 2020 року показує спадний тренд, що свідчить про поступове зниження рівня екологічної ефективності (рис. 1). Це може бути пов'язано з різними чинниками, включаючи недостатність екологічних ініціатив, проблеми з реалізацією екологічних політик та зростанням екологічних проблем, які не були вирішені у належний спосіб. Зокрема, спадний тренд вказує на те, що Україна зіштовхнулася з викликами в управлінні екологічними питаннями, які виникли особливо в період повномасштабного російського вторгнення в Україну і тривають досі.

Однак у 2024 році оцінка EPI України зазнала деякого підвищення, що може бути наслідком адаптації до нових умов або впровадження певних екологічних ініціатив. Це підвищення значення індексу відзначає позитивні зміни в екологічній політиці чи в практиках управління довкіллям, але рівень екологічної ефективності ще не такий високий у порівнянні з країнами-лідерами у рейтингу.

Важливо зазначити, що цей тренд частково може бути зумовлений впливом російсько-української війни на екологічну безпеку. Конфлікт призвів до значних екологічних руйнувань, які вклю-

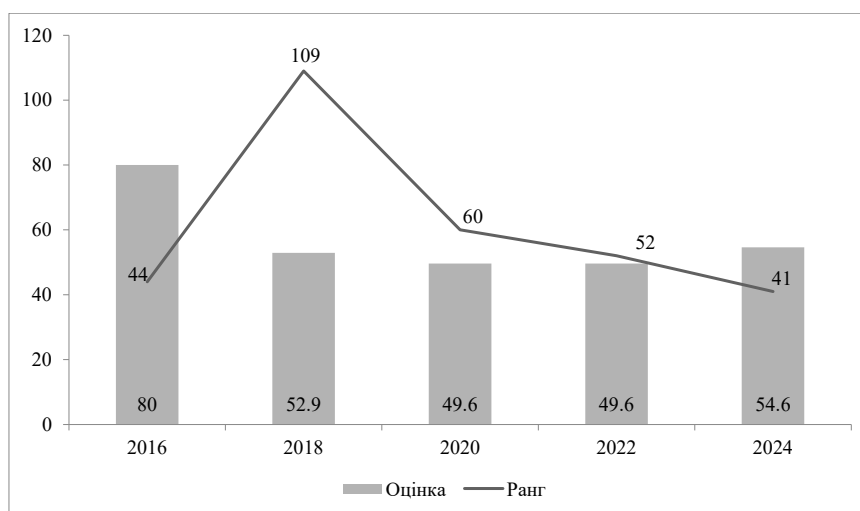

Рис. 1. Індекс екологічної ефективності для України

Джерело: складено на основі [8–12]

чають забруднення земель, води та повітря, а також зниження природних ресурсів. Реакція на ці проблеми та міжнародна підтримка можуть мати вплив на короткострокове підвищення оцінки ЕРІ, але в довгостроковій перспективі це потребує стійких і системних змін в екологічній політиці та практиці.

Таким чином, хоча підвищення індексу у 2024 році є позитивним сигналом, воно не означає повного вирішення існуючих екологічних проблем. Україні потрібно продовжувати працювати над поліпшенням екологічної ефективності, зокрема через реалізацію ефективних екологічних стратегій, технологічних інновацій і міжнародного співробітництва, щоб забезпечити сталий розвиток та покращити свою позицію у глобальному екологічному рейтингу.

В умовах глобальних екологічних викликів та посилення потреби у сталому розвитку, інвестиції в зелений бізнес набувають все більшого значення. Основна мета таких інвестицій – сприяння економічному зростанню при одночасному зменшенні негативного впливу на навколишнє середовище. Важливим інструментом для оцінки ефективності та прогресу у цьому напрямку є Green Growth Index (GGI), який надає комплексну оцінку розвитку країн у сфері зеленої економіки.

Green Growth Index розроблений для того, щоб відображати досягнення у сфері екологічно чистого економічного зростання, враховуючи такі ключові аспекти, як ефективність використання ресурсів, захист природного капіталу, розвиток зелених економічних можливостей та соціальна інтеграція. Цей індекс є важливим інструментом для оцінки впливу інвестицій у зелений бізнес на загальні показники сталого розвитку.

Аналіз GGI надає унікальну можливість для дослідження ефективності інвестицій у зелений бізнес, адже він не лише демонструє досягнуті результати, але й виявляє проблеми та потенційні можливості для подальшого розвитку. Зокрема, GGI дозволяє оцінити, наскільки інвестиції в екологічно чисті технології та стратегії впливають на покращення показників у ключових напрямках, таких як охорона навколишнього середовища та економічні можливості. В 2010 році в Україні був високий рейтинг (29) з оцінкою 58,40, у 2021 році – ранг знизився до 36, і оцінка трохи зменшилася до 57,31, а у 2022 році – покращився до 34, а оцінка зросла до 57,41 [13].

Згідно з даними табл. 1 за показником «Ефективність використання ресурсів» відбулося незначне покращення з 56,03 у 2021 році до 56,05 у 2022 році. Це свідчить про стабільність у використанні ресурсів, хоча і невеликі поліпшення можуть вказувати на позитивні зміни в ефективності ресурсів. Значення показника «Захист природного капіталу» відзначається незначним зростанням з 65,40 у 2021 році до 65,95 у 2022 році. Це показує поступове покращення в захисті природного середовища, що може бути результатом політики або заходів для збереження екологічних ресурсів. Показник «Зелені економічні можливості» демонструє значне збільшення з 20,75 у 2021 році до 39,47 у 2022 році. Це свідчить про покращення в розвитку зелених економічних можливостей, що може бути зумовлено впровадженням нових технологій, інвестиціями в екологічні інновації чи іншими чинниками. Водночас показник «Соціальна інтеграція» характеризується зростанням з 72,06 у 2021 році до 74,45 у 2022 році, що свідчить про покращення соціальних умов і інтеграції. Це може бути результатом соціальних програм, політики рівності та включення. Підсумовуючи, відзначимо, що загалом, Україна показує стабільність в загальних оцінках GGI з незначним поліпшенням у 2022 році, але є напрямки, де необхідні подальші зусилля для покращення стійкості та ефективності використання ресурсів.

У сучасному глобалізованому світі, де питання екологічної стійкості та раціонального використання ресурсів стають дедалі важливішими, розвиток біоекономіки відіграє ключову роль у формуванні конкурентоспроможності національних економік. Біоекономіка, як концепція, базується на використанні

Таблиця 1

Показники Green Growth Index для України

Показник/Роки	2021	2022
Ефективність використання ресурсів	56,03	56,05
Захист природного капіталу	65,40	65,95
Зелені економічні можливості	20,75	39,47
Соціальна інтеграція	72,06	74,45

Джерело: складено на основі [13]

біологічних ресурсів, біотехнологій та знань про біологічні процеси для створення нових продуктів і технологій, які сприяють економічному зростанню при одночасному збереженні навколишнього середовища. Інвестиції в зелений бізнес, зокрема в біоекономіку, є важливим елементом стратегії сталого розвитку, що має потенціал значно підвищити конкурентоспроможність національних економік на міжнародних ринках. Біоекономіка пропонує інноваційні рішення, які допомагають зменшити екологічний вплив і створити нові можливості для бізнесу, що має критичне значення для країн, які прагнуть зміцнити свої позиції в глобальному економічному середовищі. Зокрема, розвиток біоекономіки включає інвестиції в інноваційні біотехнології, екологічні продукти, відновлювальні ресурси та технології для переробки відходів. Ці інвестиції не лише сприяють покращенню екологічної ситуації, але й відкривають нові ринки та можливості для експорту, що, зі свого боку, підвищує економічну конкурентоспроможність країни [14].

Зелений бізнес є важливим елементом сучасної економіки, що ґрунтується на принципах сталого розвитку. Ця концепція передбачає гармонійне поєднання економічного зростання, екологічної рівноваги та соціальної справедливості, що дозволяє забезпечити тривалий розвиток без шкоди для навколишнього середовища та суспільства. Сталий розвиток спрямований на задоволення потреб сьогоденного покоління без порушення можливостей майбутніх поколінь задовольнити власні потреби.

Зелений бізнес активно використовує ресурси таким чином, щоб мінімізувати негативний вплив на довкілля, впроваджує інновації, що знижують шкідливі викиди та забруднення, а також підтримує збереження біорізноманіття та природних екосистем. З огляду на це, зелений бізнес не обмежується лише екологічно чистими технологіями чи продуктами. Він також сприяє розвитку нових форм підприємництва, які орієнтовані на довгострокову перспективу і враховують вплив на навколишнє середовище у кожному етапі виробництва чи надання послуг. Крім того, зелений бізнес підтримує соціальні ініціативи, створюючи робочі місця з належними умовами праці, залучаючи локальні спільноти до виробничих процесів і підвищуючи рівень екологічної свідомості.

Також варто відзначити, що інвестиції в зелений бізнес є стратегічним шляхом до досягнення цілей сталого розвитку, адже вони сприяють створенню нових екологічно чистих технологій і підвищенню конкурентоспроможності підприємств, які орієнтуються на довготривалу стабільність та збереження природних ресурсів. Держави та міжнародні організації надають значну підтримку зеленому бізнесу через інвестиційні стимули, гранти та пільгове фінансування, що дозволяє швидше досягти екологічних цілей. У таблиці 2. відзначимо ключові аспекти взаємозв'язку між зеленим бізнесом і сталим розвитком.

Таблиця 2

Взаємозв'язок між зеленим бізнесом і сталим розвитком

Принципи сталого розвитку	Напрями реалізації в зеленому бізнесі	Приклади впровадження
Екологічна стійкість	Використання відновлюваних джерел енергії, зменшення забруднення, ефективне управління ресурсами	Сонячні та вітрові електростанції, зменшення викидів CO ₂
Економічна стійкість	Збільшення ефективності виробництва, впровадження екоінновацій	Інноваційні технології у виробництві, оптимізація витрат
Соціальна справедливість	Створення нових робочих місць, розвиток локальних спільнот, покращення умов праці	Соціальні підприємства, впровадження безпечних умов праці
Раціональне використання ресурсів	Переробка відходів, економія води та енергії	Системи збору та переробки відходів, оптимізація водопостачання
Біорізноманіття та екосистеми	Захист природних екосистем, підтримка біорізноманіття	Відновлення лісів, створення заповідних зон
Інновації та розвиток	Впровадження нових технологій, що зменшують екологічне навантаження	Технології смартсіті, зелена урбанізація
Довгострокова стабільність	Стратегії сталого управління ресурсами та бізнес-моделями, орієнтованими на тривалий ефект	Багаторічні інвестиційні проекти в зелену інфраструктуру

Джерело: узагальнено на основі [1–7]

Інвестування в зелений бізнес є ключовим елементом для досягнення цілей сталого розвитку, оскільки воно сприяє економічному зростанню та екологічній стабільності. Одним з основних фінансових інструментів для підтримки зеленого бізнесу є зелені облигації. Це боргові інструменти, випуск яких здійснюється для фінансування проєктів, спрямованих на зменшення негативного впливу на довкілля. Зазвичай вони використовуються для розвитку відновлюваних джерел енергії, покращення енергоефективності та зменшення шкідливих викидів. Зелені облигації, крім безпосереднього фінансування екологічно орієнтованих проєктів, забезпечують інвесторам привабливі умови завдяки державним гарантіям або податковим пільгам. Ще одним важливим інструментом є інвестиційні фонди, які спеціалізуються на підтримці проєктів сталого розвитку. Вони інвестують у компанії, що займаються виробництвом екологічно чистих продуктів, відновлюваною енергетикою, розвитком інноваційних технологій у сфері екології. Такі фонди пропонують інвесторам можливість сприяти збереженню довкілля, одночасно отримуючи прибуток від зростаючого сектора зеленої економіки. Прямі інвестиції в зелений бізнес, зокрема венчурний капітал, також відіграють важливу роль у розвитку стартапів, що розробляють інноваційні екологічні рішення. Вони спрямовані на підтримку молодих компаній, які впроваджують нові технології у сфері зеленої енергетики, екологічно чистих матеріалів та переробки відходів. Такі інвестиції мають високий потенціал для прибутковості, хоча й несуть певні ризики через ранній етап розвитку компаній. Значною підтримкою зеленого бізнесу є кредити на вигідних умовах, які надаються для реалізації екологічних проєктів. Такі кредити часто пропонують комерційні банки або міжнародні фінансові інститути за підтримки державних програм або міжнародних організацій. Вони сприяють впровадженню енергозберігаючих технологій, будівництву зелених об'єктів та зниженню рівня забруднення. Крім того, для стимулювання розвитку зеленого бізнесу широко використовуються гранти та субсидії, що надаються урядами або міжнародними організаціями. Ці кошти використовуються на безповоротній основі та спрямовані на фінансування проєктів, які мають високий екологічний потенціал, але недостатньо привабливі для приватних інвесторів через низьку прибутковість або високі ризики. Узагальнимо аналіз основних фінансових інструментів для інвестування у зелений бізнес (табл. 3).

Отже, фінансові інструменти для інвестування в зелений бізнес є різноманітними та охоплюють як приватні, так і державні джерела фінансування. Вони відіграють ключову роль у підтримці екологічно орієнтованих проєктів та сприяють досягненню глобальних цілей сталого розвитку, забезпечуючи одночасно економічну ефективність та екологічну відповідальність.

Таблиця 3

Фінансові інструменти для інвестування в зелений бізнес

Фінансовий інструмент	Характеристика	Приклади застосування
Зелені облигації	Облигації, випущені для фінансування екологічно чистих проєктів	Випуск облигацій для будівництва сонячних електростанцій
Інвестиційні фонди	Фонди, що інвестують в компанії та проєкти, які відповідають принципам сталого розвитку	Фонди відновлюваної енергетики, фонди екологічних технологій
Прямі інвестиції (венчурний капітал)	Інвестиції в молоді компанії або стартапи, які розробляють інноваційні зелені технології	Венчурне фінансування стартапів, що розробляють біорозкладні матеріали
Зелені кредити	Кредити, надані для реалізації екологічних проєктів	Кредитування проєктів з енергоефективності або переробки відходів
Гранти та субсидії	Нефінансове повернення коштів, наданих урядами або міжнародними організаціями для розвитку екологічних проєктів	Гранти ЄС на розвиток зеленої інфраструктури, державні субсидії на сонячні панелі
Зелені страхові продукти	Спеціалізовані страхові продукти, що забезпечують захист інвестицій у зелені проєкти	Страхування від ризиків екологічних катастроф для зелених підприємств
Краудфандинг екологічних проєктів	Залучення інвестицій від багатьох людей через онлайн-платформи	Платформи для екологічних стартапів
Екологічні біржові індекси	Індекси, що відстежують фінансову активність компаній, які дотримуються екологічних стандартів	MSCI Global Environment Index, S&P Global Clean Energy Index

Джерело: узагальнено на основі [1–7]

Варто відзначити, що інвестування в зелений бізнес у контексті повоєнного відновлення України є ключовим чинником для забезпечення сталого розвитку країни. Російсько-українська війна спричинила значні руйнування інфраструктури, промисловості та природних ресурсів, що ставить перед Україною не лише завдання відбудови, а й необхідність розробки нових підходів до відновлення на основі екологічної стійкості. Інвестиції в зелений бізнес є одним з основних інструментів для досягнення цього, оскільки вони сприяють зниженню негативного впливу на довкілля, створенню нових робочих місць та економічного зростання.

Зелений бізнес повинен орієнтуватися на використанні екологічно чистих технологій та відновлюваних джерел енергії, що дозволяє мінімізувати шкоду для екосистеми. Для України це має особливе значення в контексті повоєнної відбудови, оскільки внаслідок військових дій значно постраждали природні ресурси, зокрема ліси, річки та родючі землі. Інвестиції в зелений бізнес дозволять не тільки відновити екологічну рівновагу, але й створити основу для довгострокового сталого розвитку.

Зелений бізнес у повоєнній Україні може розвиватися у кількох напрямках. Перш за все, це інвестування у відновлювані джерела енергії, такі як сонячна та вітрова енергетика. Перехід на відновлювані джерела енергії дозволить знизити залежність від викопного палива, зменшити викиди парникових газів та створити нові робочі місця в екологічно чистих галузях. Це також сприятиме зменшенню енергетичних витрат, що є важливим чинником для повоєнного відновлення економіки.

Другим важливим аспектом є інвестування у стале сільське господарство. Військові дії негативно вплинули на сільськогосподарські землі, що потребують відновлення загалом та відновлення їхньої продуктивності. Використання екологічно чистих технологій у сільському господарстві дозволить не лише підвищити врожайність, але й зменшити негативний вплив на довкілля. Інвестиції в органічне землеробство та інноваційні аграрні технології є важливими кроками для забезпечення сталого розвитку аграрного сектора України.

Третім напрямком є розвиток екологічно чистого транспорту та інфраструктури. Війна призвела до значного пошкодження транспортних шляхів та інфраструктурних об'єктів, що вимагає великих інвестицій для відновлення. Використання енергоефективних технологій, розвиток електричного транспорту та створення «зелених» міст дозволять знизити викиди та покращити екологічну ситуацію у містах та селах, які зазнали руйнувань.

Інвестиції в зелений бізнес також відіграють ключову роль у реалізації міжнародних зобов'язань України у сфері захисту клімату та екології. Повоєнне відновлення країни має відбуватися з урахуванням Паризької угоди та Цілей сталого розвитку ООН. Це вимагає залучення іноземних інвестицій та співпраці з міжнародними організаціями, які можуть надати необхідні фінансові ресурси та технології для розвитку зеленого бізнесу в Україні.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи, зауважимо, що інвестиції в зелений бізнес є важливим інструментом для досягнення сталого розвитку, оскільки вони сприяють зниженню негативного впливу на екологію, створенню нових можливостей для економічного зростання та покращенню соціальних умов. У майбутньому розвиток зеленого бізнесу і надалі залежатиме від збільшення обсягу інвестицій, підтримки з боку держави та зростаючого суспільного інтересу до екологічної стабільності. Водночас інвестування в зелений бізнес у повоєнній Україні є необхідною умовою для забезпечення сталого розвитку країни. Це не тільки дозволить відновити економіку, але й створить екологічно стійку основу для подальшого розвитку, сприяючи покращенню якості життя населення та захисту природних ресурсів. Успішна реалізація цих ініціатив вимагає активної участі держави, приватного сектора та міжнародних партнерів у розробці та впровадженні екологічних проєктів на національному та регіональному рівнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Хахалев Д.О., Немашкало К.Р. Інструменти фінансування «зеленого» інвестування в умовах сталого розвитку. *Development Service Industry Management*. 2024. № 2. С. 119–125.
2. Трегубова О.О. Інвестиції в стале управління природними ресурсами в сільському господарстві. *Молодий вчений*. 2016. № 3. С. 225–229.
3. Гречко А.В. Використання інституціонального підходу для забезпечення процесів сталого розвитку регіонів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 13. С. 35–38.
4. Горбач Л., Рубан О., Гуменюк Я. Зелена економіка та стале виробництво в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3338> (дата звернення: 25.08.2024).

5. Пристемський О.С., Єфремов А.О. Зелені інвестиції та їх значення у повоєнному відновленні України. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. № 19. С. 104–113.
6. Туриянська М. «Зелені» інвестиції у проекти відновлювальної енергетики в умовах післявоєнного розвитку. *Review of transport economics and management*. 2024. № 11(27). С. 5–10.
7. Трушкіна Н., Боярко І. Зелені фінанси у контексті концепції сталого розвитку: бібліометричний і трендовий аналіз. *Society. Economy. Digitalization*. 2024. № 1(1). С. 13–28.
8. Environmental Performance Index: 2016 report. URL: https://data.opendevelopmentmekong.net/en/library_record/epi2016/resource/c9fd14d4-6bae-4d83-9952-6a9970f0df96 (дата звернення: 25.08.2024).
9. 2018 Environmental Performance Index. URL: <https://epi.yale.edu/downloads/epi2018policymakerssummaryv01.pdf> (дата звернення: 25.08.2024).
10. 2020 Environmental Performance Index. URL: <https://envirocenter.yale.edu/2020-environmental-performance-index> (дата звернення: 25.08.2024).
11. 2022 EPI Results – Environmental Performance Index. URL: <https://epi.yale.edu/epi-results/2022/component/epi> (дата звернення: 25.08.2024).
12. 2024 Environmental Performance Index. URL: <https://epi.yale.edu/country/2024/UKR> (дата звернення: 25.08.2024).
13. Green Growth Index – Global Green Growth Institute. URL: <https://greengrowthindex.gggi.org/> (дата звернення: 25.08.2024).
14. Білоусько Т., Білоусько Р. Розвиток біоекономіки як передумова підвищення конкурентоспроможності національної економіки на міжнародних ринках. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2024. № 328(2). С. 131–139. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-20> (дата звернення: 25.08.2024).

REFERENCES:

1. Khakhaliyev D. O., Nemashkalo K. R. (2024) Instrumenty finansuvannya «zelenoho» investuvannya v umovakh staloho rozvytku [Instruments of financing “green” investment in the conditions of sustainable development]. *Development Service Industry Management*, no. 2, pp. 119–125. (in Ukrainian)
2. Trehubova O. O. (2016) Investytsii v stale upravlinnia pryrodnyimi resursamy v silskomu hospodarstvi [Investments in sustainable management of natural resources in agriculture]. *Molodyi vchenyi*, no. 3, pp. 225–229. (in Ukrainian)
3. Hrechko A. V. (2019) Vykorystannia instytutsionalnogo pidkhodu dlia zabezpechennia protsesiv staloho rozvytku rehioniv [Using the institutional approach to ensure the processes of sustainable development of regions]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 13, pp. 35–38. (in Ukrainian)
4. Horbach L., Ruban O., Humeniuk Ya. (2024) Zelena ekonomika ta stale vyrobnytstvo v umovakh hlobalizatsii [Green economy and sustainable production in the context of globalization]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 59. Available at: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3338> (accessed August 25, 2024).
5. Prystemskiy O. S., Yefremov A. O. (2024) Zeleni investytsii ta yikh znachennia u povoiennomu vidnovlenni Ukrainy [Green investments and their importance in the post-war recovery of Ukraine]. *Tavriiskiyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika*, no. 19, pp. 104–113. (in Ukrainian)
6. Turiianska M. (2024) «Zeleni» investytsii u proiekty vidnovliuvalnoi enerhetyky v umovakh pisliavoiennoho rozvytku [Green investments in renewable energy projects in the context of post-war development]. *Review of transport economics and management*, no. 11(27), pp. 5–10. (in Ukrainian)
7. Trushkina N., Boiarko I. (2024) Zeleni finansy u konteksti kontseptsii staloho rozvytku: bibliometrychnyi i trendovyi analiz [Green finance in the context of the concept of sustainable development: bibliometric and trend analysis]. *Society. Economy. Digitalization*, no. 1(1), pp. 13–28. (in Ukrainian)
8. Environmental Performance Index: 2016 report. Available at: https://data.opendevelopmentmekong.net/en/library_record/epi2016/resource/c9fd14d4-6bae-4d83-9952-6a9970f0df96 (accessed August 25, 2024).
9. 2018 Environmental Performance Index. Available at: <https://epi.yale.edu/downloads/epi2018policymakerssummaryv01.pdf> (accessed August 25, 2024).
10. 2020 Environmental Performance Index. Available at: <https://envirocenter.yale.edu/2020-environmental-performance-index> (accessed August 25, 2024).
11. 2022 EPI Results – Environmental Performance Index. Available at: <https://epi.yale.edu/epi-results/2022/component/epi> (accessed August 25, 2024).
12. 2024 Environmental Performance Index. Available at: <https://epi.yale.edu/country/2024/UKR> (accessed August 25, 2024).
13. Green Growth Index – Global Green Growth Institute. Available at: <https://greengrowthindex.gggi.org/> (accessed August 25, 2024).
14. Bilousko T., Bilousko R. (2024) Rozvytok bioekonomiky yak peredumova pidvyshchennia konkurentospromozhnosti natsionalnoi ekonomiky na mizhnarodnykh rynkakh [Development of the bioeconomy as a prerequisite for increasing the competitiveness of the national economy in international markets]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, no. 328(2), pp. 131–139. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-20> (in Ukrainian)

УДК 338.9:65.05

JEL Q01, O44

Головня Юлія Ігорівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування, Державний торговельно-економічний університет. **Білоусько Таміла Юрійвна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та бізнесу, Державний біотехнологічний університет. **Інвестиції в зелений бізнес та сталий розвиток.**

Стаття присвячена дослідженню ролі інвестицій у розвиток зеленого бізнесу як важливого чинника сталого розвитку економіки України. У роботі розглянуто сутність зеленого бізнесу, який орієнтується на мінімізацію негативного впливу на навколишнє середовище через інноваційні рішення та екологічно чисті технології. Особлива увага приділяється аналізу Environmental Performance Index (EPI) для України, що дозволяє оцінити екологічну ефективність та роль інвестицій у вирішенні екологічних викликів. У статті також проаналізовано Green Growth Index (GGI), що відображає розвиток зеленої економіки в країні, зокрема, за показниками ефективності використання ресурсів, захисту природного капіталу, розвитку зелених економічних можливостей та соціальної інтеграції. Окремо розглянуто розвиток біоекономіки як складової зеленої економіки, що підвищує конкурентоспроможність на міжнародних ринках. Розглянуто фінансові інструменти для інвестування в зелений бізнес. Зроблено висновок, що інвестиції в зелений бізнес є стратегічним інструментом для досягнення сталого розвитку та покращення екологічної ефективності України в умовах глобальних викликів.

Ключові слова: інвестиції, зелений бізнес, зелена економіка, сталий розвиток, конкурентоспроможність економіки, біоекономіка.

UDC 338.9:65.05

JEL Q01, O44

Yuliia Holovnia, PhD in Economics, Docent, Associate Professor of the Department of Public Administration, State University of Trade and Economics. **Tamila Bilousko**, PhD in Economics, Docent, Associate Professor of the Department of Economics and Business, State Biotechnological University. **Investing in green business and sustainable development.**

The article is devoted to the study of the role of investment in the development of green business as an important factor in the sustainable development of Ukraine's economy. The paper examines the essence of green business, which focuses on minimizing the negative impact on the environment through innovative solutions and environmentally friendly technologies. It is noted that investments in this sector contribute to the introduction of innovations, modernization of enterprises, reduction of harmful emissions and introduction of energy-efficient technologies, which forms the basis for a balance between economic growth, environmental sustainability and social justice. Particular attention is paid to the analysis of the Environmental Performance Index (EPI) for Ukraine, which allows to assess environmental efficiency and the role of investments in addressing environmental challenges. EPI's analysis showed that Ukraine's position in the country ranking is declining, which is indicative of environmental challenges that have been exacerbated by the Russian-Ukrainian war. The article also analyzes the Green Growth Index (GGI), which reflects the development of the green economy in the country, in particular, in terms of resource efficiency, protection of natural capital, development of green economic opportunities, and social integration. The GGI analysis shows stability and slight improvement, especially in the indicators of natural capital protection and development of green economic opportunities, which indicates the effectiveness of investments in green business. The development of the bioeconomy as a component of the green economy, which increases competitiveness in international markets, is separately considered. Financial instruments for investing in green business, including green bonds, investment funds, direct investment (venture capital), green loans, grants and subsidies, green insurance products, crowdfunding of environmental projects, and environmental stock indices are considered. The author concludes that investment in green business is a strategic tool for achieving sustainable development and improving Ukraine's environmental performance in the face of global challenges.

Key words: investment, green business, green economy, sustainable development, economic competitiveness, bioeconomy.